

הבא ולא יותר? אלא אפלו בכל יום יום שאם האור הזה לא היה, העולם לא יוכל להתקיים, שכתוב (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה. האור הזה זרע אותו הקדוש ברוך הוא בגן עדנו, ועשה אותו שורות שורות על ידי הצדיק הזה, שהוא הגנן של הגן, ונטל את האור הזה וזרע אותו זרע אמת, ועשה אותו שורות שורות בגן, והוליד והצמיח ועשה פרות, ומתם גזון העולם. זהו שכתוב אור זרע לצדיק וגו'.

וכתוב, (ישעיה סא) וכגנה זרועיה תצמיח. מי הם זרועיה? אלה הם הזרעים של האור הראשון שהוא תמיד זרוע, ועכשו מוליד ועושה פרות, ועכשו הוא זרוע. בראשונה, בטורם שיאכל העולם את הפרי הזה, הוליד הזרוע הזה ונותן פרי ולא שוכף. ולכן כל העולמות נזונו בספוקו של אותו הגנן שנקרא צדיק, שאינו שוכף ולא פוסק לעולמים.

פרט לזמן שישראל בגלות. ואם תאמר, בזמן הגלות כתוב, (איוב יד) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש, ואיך עשה תולדות? אלא כתוב זרע, והוא תמיד זרוע, ומיזם שפסק אותו נהר לא נכנס לגן (בגן) אותו הגנן. ואותו אור שהוא תמיד זרוע, עושה פרות, וממנו ומעצמו נזרע בכראשונה ולא שוכף תמיד, כמו גן שעושה תולדות, ומאותו הזרוע נופל בו במקומו, ומעצמו עושה תולדות בכראשונה. ואם תאמר שאותם תולדות ופרות היו כמו שהיה בזמן שהגנן שם - לא כך, אבל לא נמנע הזרוע הזה לעולמים. כמו זה ותורה אור. התורה שנתנה מצד אותו האור הראשון,

לעלמא דאתי ולא יתיר. אלא אפילו בכל יומא ויומא דאי לא הוי האי אור, עלמא לא יכיל למיקם, דכתוב, (תהלים פט) אמרתי עולם חסד יבנה.

האי אור זרע ליה קדשא בריך הוא בגנתא דעדנו, ועביד ליה שורין שורין, על ידוי דהאי צדיק, דאיהו גננא דגנתא, ונטיל להאי אור, וזרע ליה זרועא דקשוט. ועביד ליה שורין שורין בגנתא ואוליד ואצמח ועביד פריין, ומנייהו אתזן עלמא, הדא הוא דכתוב, (תהלים צז) אור זרע לצדיק וגו'.

וכתוב (ישעיה סא) וכגנה זרועיה תצמיח. מאן זרועיה. אלין זרועי דאור קדמאה, דאיהו זרוע תדיר, השתא אוליד ועביד איבין, והשתא זרוע איהו, בקדמיתא, עד לא ייכול עלמא איבא דא, אוליד זרועא דא ויהיב איבא ולא שכיף. ועל דא, כל עלמין אתזנו בספוקא דההוא גננא, דאקרי צדיק, דלא שכיף ולא פסיק לעלמין.

בר בזמנא דישראל בגלותא. ואי תימא בזמנא דגלותא פתיב, (איוב יד) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש, הין עביד תולדין. אלא כתיב זרוע, זרוע איהו תדיר, ומיזמא דאפסיק ההוא נהר. גנתא (ס"א בגנתא) לא עאל (דף קס"ו ע"א) ביה ההוא גננא. וההוא אור דאיהו זרוע תדיר, עביד איבין ומנייה ומגרימיה אזדרע פקדמיתא, ולא שכיף תדיר. פגנתא דעביד תולדין, ומההוא זרוע נפיל ביה באתריה, ומגרימיה עביד תולדין פדבקדמיתא. ואי תימא, דאינון תולדין ואיבין הוו כמה דההוא בזמנא דגננא תמן. לאו הכי. אבל לא אתמנע זרוע דא לעלמין.

בגזנא דא ותורה אור, אורייתא דאתיהיבת מסטרא דההוא אור קדמאה,